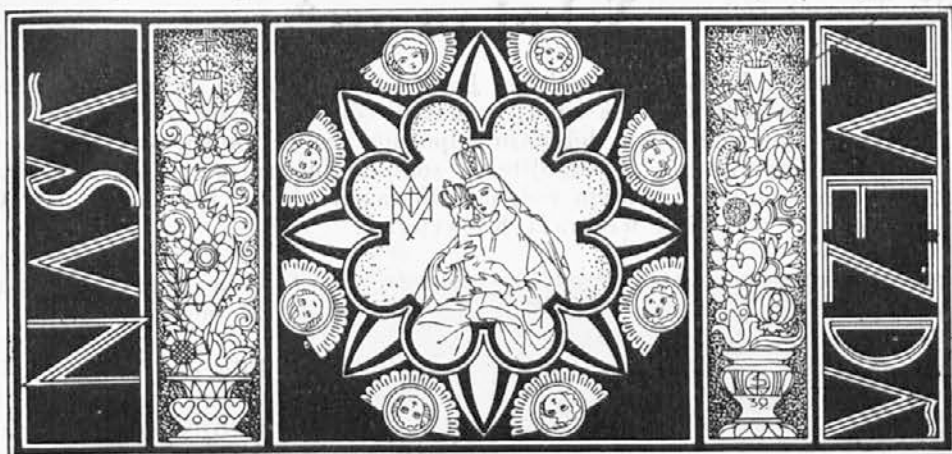

LETO IX.

V LJUBLJANI 10. MAJA

ŠTEV. 16.

V veri in ljubezni eno Maturantom na pot v življenje

Zopet vas je dolga vrsta prispela do tistih vrat, ki vodijo po Vašem mnenju v življenje, v svobodno, lepo in popolno življenje.

Kako Vam privoščimo izpolnitev teh želja in popolnoma razumemo Vaše hrepenenje po tolikem nestrpnem pričakovanju tega dne. Bog daj srečo!

Ob uri slovesa prosimo vsevišnjega Boga in njegovo sveto Mater, da bi Vam svoboda življenja pomenila istočasno Vaše osvobojenje od strasti, greha in nevere. Ne umejte napačno te svobode, ne mislite, da Vam je poslej vse dovoljeno, tudi greh in odpad od Boga in Marije. Za to Vam Bog svobode ni dal.

V lepo življenje stopate. Da bi ga nič ne skalilo. Saj veste, da zares skaliti življenja ne more nič drugega kakor greh. Zato naj Vas temni oblaki na mejah nič preveč ne motijo. Ali ni celo vojna v nekem smislu lepo življenje, saj je prilika za najlepše dokaze zvestobe in ljubezni kakor nikdar. Ne oskrunajte lepote življenja z nobeno grdobijo. Naj Vas čuva Bog pred »življenja gnusom« in pred »tujo učenostjo«, ki se je je tako bala Cankarjeva mati. Najbrže je vedela, da potem življenje ni več vredno življenja.

Ali bo življenje, v katero stopate, res tako popolno, kakor ste si ga naslikali v mladih dušah? Za enega bolj, za drugega manj, za nikogar povsem. Življenje je šele pot k popolnosti, ki je samo v onostranosti. Življenje je šele trdo in počasno uresničevanje idealov, za katerimi hitite. Svojo polno dovršenje imajo le pri Bogu, popolni resnici, lepoti in dobroti. Le stopite za temi ideali! Kolikor morete, jih uresničite in še drugim pomagajte pri tem delu. Eno si zapomnite: toliko boste vredni, kolikor boste pred Bogom vredni.

Mi, ki smo z Vami vsa leta hodili kakor prijatelji in spremljevalci, bi Vam stali radi blizu tudi po slovesu, saj slutimo, da se odpravljate sami na dolgo pot, na težko pot. Sami? Nikakor. Bog in Marija sta z Vami in toliko dobrih ljudi. Prav posebno pa ostajajo do konca z Vami v veri in ljubezni eno Vaši kateheti.

Ljubi starši, bratje in sestre! Ker Jezus Kristus mladim dušam neskončno veliko pomeni, ker jim od njega žarijo oči, ker je on njihova moč in lepota, ker pri njem dobivajo odpornost zoper skušnjave, zato lepo prosim vas vse: starše in vzgojitelje, sodnike in profesorje, učenjake in politike, prosim vse, ki imajo v današnjih razmerah kaj besede: ne dovolite, da bi mladini uropali Kristusa!!

Kristusa ji hočejo uropati? Kdo pa, za božjo voljo?!

Današnja domača hiša ropa mladini Kristusa: starši, ki ne molijo, starši, ki lahko miselno govorijo v pričo otrok, starši, ki preklinjajo in ki kvantajo (gorje, da se žal dobijo tudi taki!), starši, ki vzgojo prepuščajo poslom.

»Saj danes otroci staršev ne ubogajo več!« mi boste ugovarjali. Toda, starši, ali vi ubogate Boga? Kaj pa je avtoriteta staršev? Odsvit božje avtoritete. Kako naj otroci izpolnjujejo četrto božjo zapoved, če se starši za vseh deset zapovedi ne brigajo, pa je vendar vse za-

povedi dal sam Bog?! O, oči vaših otrok niso samo blesteče, ampak tudi bistre in prodirajo v dno stvari. Te oči vidijo, da se mati za božje zapovedi tudi nič ne spremeni; vidijo, da oče že leta in leta ni bil pri spovedi ne pri obhajilu, in iz zamrzle vere staršev se led preseli še v otroške duše in Kristus zamrzne še v njih. Starši, ne pustite, da bi mladini Kristusa uropali!

Kristusa ropajo mladini prijatelji, berilo, ulica, gledišče, kino, lepaki, razstave. Saj imamo zakone o cestni morali, a koliko jih ostane le na papirju, življenje pa teče svojo pogubno pot naprej. Dan za dnem moram biti priča, kako množice šolskih otrok nemoteno hodijo k slabim kinopredstavam in z izbuljenimi očmi požirajo premnogo spotakljivih prizorov.

Zakon ščiti obcestno drevje, zakon ščiti banke, električne drogeve, obcestne hodnike, ščiti razvaline, samo čistosti otroške duše ne ščiti nihče! Po gledališčih in kinih smejo predvajati največje nesramnosti in nihče nima pravice, da bi takemu početju ugovarjal. Ako pa žugajo z ječo in vislicami tistim, ki bi sovražniku izročili staro razvalino, kaj bi morali zažugati še tistim, ki tihotapijo v sveti grad moralne čistosti pohujšljive spise in

* Govoril v Univerzitetni cerkvi v Budimpešti.

nam mladino zastrupljajo! Kino-lepaki imajo pod naslovom često dostavek »samo za odrasle« le zato, da se nedorasli v toliko večjem številu zgnetejo v dvorano.

Še tako izkušeni vzgojitelji bodo opravljali brezplodno Sisifovo delo, dokler bo njihovo pošteno prizadevanje dolgih let smela uničevati ena sama nesramna knjiga, ena sama gledališka ali kino-predstava; dokler bo mladina, v svojih bojih sama sebi prepuščena, morala gledati, kako se z režečim satanskim obrazom šopiri greh, kako se ji pod nogami izmikajo tla, kako gine nedolžnost, kako doslej rdeča lica bledijo, blesk mladih oči ugaša, hrbtenica zboleva, značaj propada. Saj vendar ne moremo v šoli in v cerkvi otroške duše tako vzgojiti, da bi se nad umazanostjo zgražale, če pa na ulici, po gledališčih, v družbi in vsepovsod najbolj brezbožni nesramnosti prepevajo hozana!

Nikar pa ne mislite, bratje in sestre, da takole govorim samo zato, ker sem duhovnik in se kajpada bojim za duše sodobne mladine. Govorim tudi kot domoljub, kot patriot, ki me skrbi bodočnost naše domovine. Dokler bomo molče trpeli, da nam mladino moralno kvarijo, bo sleherna šolska reforma zastoj; saj si lahko izmislijo nove učne metode, mladina lahko še enkrat toliko časa presedi po šolah: vse bo zastoj, uspeha ne bo, dokler bomo roke križem držali in molče gledali, kako brezvestni kramarji nenravnosti trgajo rože duhovne plemenitosti z lic naše mladine.

O, dobro vedo, zakaj tako delajo: naša kri naj nam zvedeni, naši živci naj se nam razdrapajo, naša mladina naj v tisočih pada z drevesa kot nezrel sad! V svetovni vojni so našo kri prelivali, kar pa se danes godi, je še vse kaj hujšega: kri nam zastrupljajo! Narodu uničujejo cvetje! Ali pa bo drevo rodilo sad, če mu cvetje zastrupijo? Narod se bo samo tedaj mogel ohraniti, samo tedaj sadove roditi, ako se premladi njegov cvet, današnja mladina. Ako pa zdrsne v prepad razbrzdanosti, tedaj bo po nas. Tisti, ki s svojimi spolzkimi spisi in drugimi nemoralnimi sredstvi naskakujejo telesno in duhovno zdravje naše mladine, vedo kaj dobro, da jim bo pri osvajanju naše domovine propala mladina najboljša pomočnica, kajti kakršna je mladina danes, taka bo jutri domovina.

Bratje in sestre! Ako bo naša mladina verna, bo tudi naš narod mladostno krepak in vsi bomo lahko s ponosom ljubili svojo domovino.

Gospod Jezus, bodi Kralj naše drage mladine!

Svetovni kongregacijski dan 19. V. 1940

Velika družina Marijinih kongregacij z vseh strani sveta bo letos tretjič obhajala svoj praznični dan.

Ta skupni kongregacijski praznik hoče biti:

Dan občestvene kongregacijske zavesti in vzajemne pomoči.

Dan zavestnega navdušenja za blagoslovljeno in plodonosno kongregacijsko gibanje.

Dan brezpogojnega obnovenja v duhu kongregacijskih idealov.

Ta dan — najboljše bi bilo, da vseh devet dni pred praznikom! — naj roma naša molitev po skrivnih stezah, ki vodijo od duše do duše, k vsem bratom in sestram. Prinese naj jim naše pozdrave in duhovne darove. Našo ljubo Gospo, Zavetnico in Mater bomo vztrajno in srčno prosili:

da bi vse njene kongregacije napredovale v duhovnem življenju, v svetosti in apostolstvu, da bi bili vsi člani deležni temeljite marijanske

vzgoje; da bi se zavedali svetega poslanstva, ki ga ima Devica in Mati Marija — in z njo vsi njeni otroci — tudi v današnjem svetu; da bi bili kos nalogam, ki jih stavlja čas na nas.

Z obilnejšimi duhovnimi darovi hočemo obiskati brate in sestre, ki žive v stiskah vojsk in preganjanja, zlasti one na Poljskem in Nemškem.

Molitvene pozdrave bomo poslali sv. očetu Piju XII., svojemu skupnemu očetu in pastirju naših duš. Molili bomo za vse njegove velike namene. Pri tem ne bomo pozabili, da bo ta naš praznik tudi sam obhajal med nami kot brat med brati in sestrami. V Marijino kongregacijo je bil sprejet v Rimu 13. dec. 1894. In k našemu dnevu nam je letos prvič priložil še svoj dar: Popolni odpustek za vse člane Marijinih kongregacij, ki bodo ta dan prejeli sv. obhajilo, molili po njegovem namenu, se udeležili kongregacijske proslave in obnovili svoje posvečenje prebl. Devici Mariji.

Da, z vsem srcem in z vso svojo dušo hočemo obnoviti svoje posvečenje — za zmerom. Z ljubim Sinom nas blagoslovi — Devica Marija!

a-a

»- - in mater«

II.

Pustimo jo delati, kakor da je že od vekomaj določeno, da mora delati. Vsi imamo svoje dopuste, mati ga nima. Vsi imamo svoje nedelje, mati je nima: takrat nam mora še prav posebno streči. Vsi imamo svoje izlete, svoje gledališče, svojo družbo, mati naj doma pospravlja in pere in šiva in kuha i nprenaša našo sitnost. Vsakomur smo pripravljeni narediti ljubo presenečenje ob posebni priliki, od cvetličarne do cvetličarne letamo, samo da bi dobili nageljne v pravi barvi, — mati dobi za god in božič svoje večno iste nogavice... Kdaj se spomnimo, da bi na sprehodu utrgali cvetočo vejico zanjo? Kdaj se spomnimo, da bi ji prinesli lepo breskev, šopek prvih češenj? Kdaj se spomnimo, da bi jo zvečer vprašali: kaj vse si morala danes narediti? in bi jo lju-

beznivo poslušali, da bi nam našela vseh svojih tisoč trudov tega dne? Kdaj se spomnimo, da bi jo vprašali: kakšno obleko si želiš? Kdaj se spomnimo, da bi naročili: danes skuhaj nekaj takega, kar ti rada ješ! Kdaj se spomnimo, da bi prinesli domov vstopnico za filmsko predstavo in bi rekli: karta je kupljena, napravi se, greva! Kdaj?

Ah, mati? Zanjo so dobre obnošene in odložene obleke! Zanjo so dobri ostanki na mizi! Zanjo je kar dovolj zabave, če sme za kako urico obmirovati pri mizi.

Da, zanjo je vse dobro. Za nas in naše izbrance pa je najboljše še — premalo.

Mati je naš suženj. Zanimati se mora za nas. In če bi se kdaj pozabila zanimati, bi se nam zdelo, da se svet ustavlja v svojih tečajih.

Mati! Morala bi nam biti naša velika ljubezen, zanimati bi nas morala, — mi pa slepo sprejemamo od nje ljubezen, ne da bi jo vračali. Domišljamo si, da smemo biti pri materi sitni in nataktnjeni, da smemo nad njeno ubogo glavo stresti vse svoje živce in vso svojo černost, češ, bo že potrpehala! saj je mati!

Zakaj nismo, če že drugega ne, pravični? Zakaj dajemo več hvale tistim, ki nam manj dobrega storé kakor mati?

Dala nam je življenje in nam ga ohranjala dolgo, dolgo let. Vse dotlej, dokler se nismo postavili na lastne noge. Tako zelo smo njeni. Ljubila nas je davno prej, preden smo bili rojeni in je svet vedel za nas. Ljubila nas je, in mislila na nas, in trpela...

Saj ne bom v poetičnih besedah pela hválnice njenemu mučeništvu. Kdor ima pamet in pravično srce, že ve, v čem in kolikšno je to mučenišstvo.

Ne gre mi v glavo, čemu naj bi koga drugega bolj ljubila kakor svojo mater. Le čemu? Mar ni mati tista, ki me najdlje pozna in ljubi? Mar ni ona tista, ki je vezana name s krojo in najglobljimi simpatijami?

Za nikogar na svetu se nisem toliko zanimala kot za svojo mater; nikogar tako podrobno ne poznam kakor njo — a nikogar tudi tako vdana in srečno ne ljubim kakor njo!

Vsaka ljubezen ima grenak priokus. Vsaka. Naj tudi ne čutimo tega takoj, — enkrat že pride dan, ko to spoznamo. Ne ostane nam prihranjeno, o ne!

Ljubezen do matere pa ni grenka. V njej ni konfliktov, bolečih ostrin in žgočih nemirov; v njej je samo dober in svetel mir.

Če me življenje izmuči, da komaj še diham, si samo k materi želim. Kadar sem pri njej, mi ni treba nič govoriti. Na čelu mi pozna in na očeh, kaj mi je. Pa kar molči. Skuha mi čaj in mi ga pripravi, — ta molčeči način: kaj naj me na zemlji potolaži, če ne to?

Prestrašili se boste: »Kaj hočeš od nas?«

Hočem? Nič.

Samo...

Ne hodimo mimo svoje matere kakor slepci! Ne nje ne nas ni to vredno. Nenadomestljiva je. Ena sama.

Tega ne pozabimo.

Odpočij si duha v naravi

V življenju z naravo se ne odpočije samo telo, ampak tudi duh. Tak počitek človeka ne ubija, ampak hrani in bogati.

Da zrasteš v moža, je seveda treba trdega učenja formul iz debelih knjig, toda še mnogo bolj se je treba vživeti v čudovito naravo, ki polje življenja in te vodi na svoj način k Bogu.

Prisluhni žuborenju vodá, šumu vetra v gorah, divjanju nevihte ali le večernemu miru, ko regljajo žabe v bližnjem potoku.

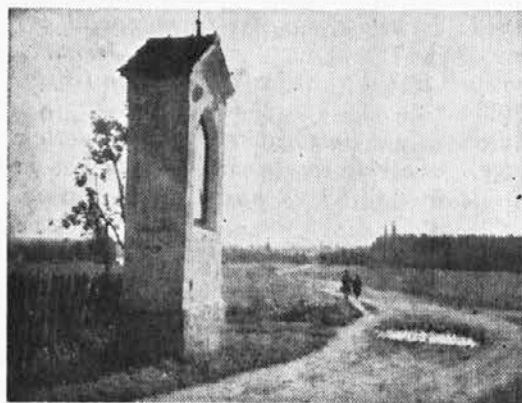
Za dolgo se vtopi v naravo in v tihoti poslušaj, kaj ti pripoveduje.

V teh počitnicah beri predvsem iz velike knjige narave.

Počitniški sklepi

Vedno hočem biti v stanju milosti božje; če bi pa Kristusovo prijateljstvo izgubil, bom šel k spovedi v 24 urah.

Vsako jutro bom nekaj časa posvetil molitvi; k obhajilu bom hodil vsak mesec, če bom mogel, pa tudi vsako nedeljo.

Vsak dan bom molil v čast Mariji. (O Gospa moja, kongregacijsko molitev, Angelovo čiščenje in dr.) Mariji bom izročil dnevno v varstvo posebno svoje misli.

Prijatelje, tovariše in zabave si bom izbral samo take, ki me bodo naredili tudi boljšega in plemenitejšega.

Vsak dan si bom prihranil najmanj 1 uro za umsko delo (čitivo, zapiski, članki itd.).

Posvečal se bom predvsem ljudem, ki me obdajajo: družini, župniji, društvu itd. Pri tem

bom skušal širiti krog sebe luč, veselje in mir Kristusov. Prav posebno bom svoje sodelovanje posvetil...

Preden pojdem spat, bom nekaj minut porabil za to, da napravim dnevno bilanco. Pregledal bom te sklepe. Nato bom opravil večerno molitev.

Paul Claudel

Junaška mladost

Ne veruj tistim, ki pravijo, da je mladost samo za zabavo.

Poslanstvo mladosti ni igra, ampak junaška borba.

Treba je velikega junaštva, da se mlad človek ustavi skušnjavam, ki ga obkrožajo;

da veruje odločno v to, kar drugi zaničujejo;

da se upre brez popuščanja napadom na vero, bogokletstvu, zasmehovanju božjih reči v knjigah, na cesti, v listih;

da se ne ukloni niti prigovarjanju domačih ali prijateljev;

da je sam proti vsem;

da je zvest, kjer drugi niso.

Toda »ne bojte se, jaz sem svet premagal!«

Ne verjemi, da boš zato manj vreden; še več!

Šele krepost naredi človeka.

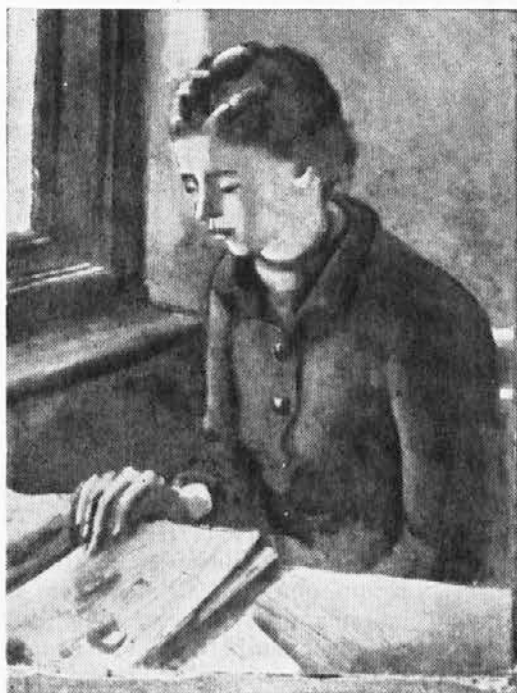
Čistost te napravi za močnega in hitrega, veselega in jasnega kakor je glas trombe,

in bleščečega kakor jutranje sonce.

Življenje se ti bo zdelo resno; vendar vabljivo in svet lep.

Ne pozabite na počitniška zborovanja kat. mladine!

Poberi klasje s polja

Pregel: **Dekle s knjigo**

izposodi, saj je v knjigotrštvu že skoraj pošla. Ob njej boš vzljubil krščanstvo in sebe obnovil.

Nikakor ne smeš mimo Ušeničnikovih Izbranih spisov. Izšli so že trije zvezki. Njihova vsebina je tako bogata in moderna, da jo mora poznati, kdor hoče prav poznati in prav usmerjati svoj čas. Nekdaj smo skoraj strastno brali te spise, ki so sedaj prenovljeni zopet naslovljeni predvsem na mladi rod.

Danes ne more biti pravi kristjan, kdor nima o socialnem vprašanju pravih pojmov. Prave pojme nam daje na podlagi evangelija le sv. Cerkev in ves njen nauk je v kratki in poljudni obliki zbral dr. Gosar v knjigi Socialni nauk Cerkve. Take knjige smo si že dolgo želeli. Knjigo je izdala Mohorjeva družba. Zelo ti bo koristil za pravo poznanje istih vprašanj tudi novi Ušeničnikov komentar k »Quadragesimo anno«, ki je izšel v zbirki Naša pot.

Končno bi te opozoril na čudovito lepo pripravljeno obširno Poročilo o mednarodnem kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani. V posvetilu pravi škof dr. Rožman: »V tej knjigi so zbrani govori KKK, da bi bogate in plodne misli, ki so jih odlični in učeni zastopniki raznih narodov na kongresu povedali, mogli vsi Slovenci sprejeti za vodilo svojega delovanja in življenja. Bodi torej ta knjiga kakor zakladnica, iz katere bomo zajemali prava načela in zdrave smernice v srečnih dneh in v temnih urah preskušanj«. Gotovo bi moral smernice za verski in moralni prepoved poznati posebno dijaški rod, ki bo ta prepoved odločilno enkrat vodil. Zato

Kdor koli si, vedi, da ne smeš prezreti velikih dokazov kulturne tvornosti, ki izidejo vsako leto na slovenskem književnem polju. Če med letom za to nisi imel časa in prilike, nadomesti med počitnicami. Opozoril bi te rad le na najvažnejše.

Knjiga vseh knjig je sveto pismo. Sedaj smo dobili poleg knjig Nove zaveze, še lep prevod prvih šestih knjig sv. pisma Stare zaveze izpod peresa rektorja univerze dr. M. Slaviča. Nov prevod sv. pisma je v vsakem narodu kulturni dogodek prve vrste. Vsak veren človek mora imeti ali vsaj poznati sv. pismo. Za častno zadevo imej, da vsaj enkrat v življenju prebereš celo sv. pismo. Iz evangelijev pa vsak dan nekaj.

Veliko delo boš storil, če ob počitnicah v kakem mirnem kotičku v par mirnih dneh premisliš poglavja iz nove knjige Božji otroci, ki si jo nekje

si to lepo knjigo kupi (stane le 40 oz. 55 din, ima pa 212 strani in polno slik), ali pa vsaj izposodi in o počitnicah predelaj.

Poberi vse to klasje z letošnjega polja, preglej ga in premisli

Dr. J. Janžekovič

Kdo je bil Edouard Branly

Na samo veliko noč je umrl letos v Parizu 96 letni katoliški učenjak Edvard Branly, dolgoletni profesor za fiziko na pariškem Katoliškem Institutu in član francoske Akademije znanosti. Domovina ga je počastila s tem, da je proglasila njegov pogreb za narodni pogreb. Udeležili so se ga predsednik republike, trije kardinali, kakih dvajset škofov in prelatov, do tristo senatorjev in poslancev ter mnogo zastopnikov domačih in tujih znanstvenih ustanov.

Branly je užival svetovni sloves kot eden izmed iznajditeljev radija. Opazil je, da postanejo kovinski opilki v cevki, ki so sicer težko prehodni za električni tok, nenadoma dober prevodnik, ako jih zade-nejo valovi, ki jih povzroči električna iskra. S tem je odkril koherer, ki nosi njegovo ime in ki omogoča oddajanje znakov v daljavo s pomočjo elektrike brez žice. Spojimo oba konca kohererja z baterijo, ki ji je priključen električni zvonec, pa imamo preprost sprejemnik. Ob vsaki električni iskre, ki jo proizvede oddajna postaja bo naš koherer postavil prevodnik, sklenil bo baterijski tok in s tem sprožil zvonec. Ta osnovna iznajdba je bila izhodišče za nadaljnje Marconijeve izpopolnitve.

Prvi poizkusi so bili seveda kaj skromni. Začetne Branlyjeve brezžične oddaje so zelo zaostajale za prastarimi brezžičnimi oddajami navadnega Adamovega potomca, ki glasno govori. V skrajnem kotu na vrtu Katoliškega Instituta še sedaj skrbno čuvajo majhno trhlo utico, ki služi kot shramba za samokolnice, lopate, valjar in drugo vrtnarsko ropotijo. Celo nekdanji superior, poznejši kardinal Verdier, ki je vse življenje kaj prezidaval in obnavljal, se je ni dotaknil, ampak je opozarjal svoje živahne bogoslovce, naj se je s primerno obzirnostjo dotikajo. Prav ta lopa je bila namreč pozorišče znamenitega odkritja. Medtem ko je pomočnik v laboratoriju povzročal električne iskre, je Branly stekel na vrt in v tej utici s svojimi opilki skušal ujeti zagonetne valove. Dolgo se poizkus ni hotel prav obnesti. Učenjaku so se že zbu-jali dvomi nad njegovimi zaključki. In kaj je bilo? Velemestno tresenje mu je vedno sproti rahljalo opilke, da so prekinjali tok. V mirnejših urah je poizkus redno uspel. Zato je pozneje Katoliški Institut po Branlyjevih načrtih zgradil nov laboratorij na tako globokih temeljih, da mu tresenje mestne površine ni več znatno škodovalo. Branly je svoje odkritje javil Akademiji znanosti dne 24. novembra 1890.

Branly je bil veren katoliški učenjak, ki je bil dolga leta mogočna opora cerkvenim dostojanstvenikom pri organizaciji znanstvenega dela na Katoliškem Institutu. Ko se je l. 1928 obrnil Robert de Flers na vse člane francoske Akademije znanosti z vprašanjem, kaj mislijo o razmerju med verskim čustvom in znanostjo, se je tudi Branly odzval in odvrnil kratko: »Znanost prodira v stvarstvo, vera stre-mi k Stvarniku.« In res, kaj bi dolgo govoril? Ali ni najlepši zagovor krščanstva zgledno življenje in uspešno delo kristjanov? V tem bodi Branly tudi nam zgled!

Legenda o zadnji majniški noči

(Odlomek.)

Samo slepa deklica jo je videla.

Bila je oblečena v svetlomodro tančico, kakor iz megle stkano in rob njenega oblačila je bil kakor oblak. Njene roke so bile kot pomladno drhtenje in bile so rožnatomodre in rožnatozlat je bil njen obraz in vsa krajina je bila modra od njene soja, kakor najčudovitejša pravljica.

Toda videla jo je samo slepa deklica v poslednji majniški noči.

Okoli nje je bilo morje glav, morje razgibanih glav vsega človeštva, polno molitve in pesmi in — kletve. Kletve so prihajale iz spačenih obrazov prav v ko potisnjenih, ki so bili, kakor bi ljubi Bog pozabil nanje in jih zapustil. Tudi luč nad njimi ni bila modra, ampak rdeča kakor kri.

Vso množico, ki ji ni bilo konca, je blagoslovila božja Mati.

Videla je vesele deklice in srečne ljudi, ki so imeli cvetje v lasih in piščali na ustnicah — in jih je blagoslovila.

Videla je zadovoljne in zahvaljujoče se, ki so ji s svetilkami sledili in jih je blagoslovila.

Videla je otroke in starce, o katerih je bilo rečeno: »Blagor njim, ki so čisti srca, kajti Boga bodo gledali!« — in jih je blagoslovila.

Šla je preko dolin in nosila sveto Dete na rokah in angeli so ju spremljali in so peli:

»V začetku in pred vsem časom sem bila ustvarjena in na veke ne bom nehala biti...

Kakor cedra na Libanonu sem rasla in kakor ciprese na sionski gori.

Kakor palma v Kadesu sem visoko zrasla in kakor rožno grmičje v Jerihi.

Kakor lepa oljka na polju in kakor javor ob potih zraven vode sem visoko zrasla.

Kakor cimet in lepo dišeče mazilo sem dišala, kakor izbrana mira sem dajala prijeten duh od sebe.

Kakor terebinta sem razprostirala svoje veje in moje mladike so častite in ljubeznive.

Kakor trta sem rodila sladak in dišeč sad in iz mojega cvetja je sloveč in obilen sad.

Jaz sem mati lepe ljubezni in strahu in spoznanja in svetega upanja.

Pri meni je milost vsake poti in resnice, pri meni je upanje življenja in kreposti.

Pridite k meni vsi, ki me želite in nasitite se mojega sadu.

Moj duh je namreč slajši od medu in moj delež boljši kakor strd in satovje.

Moj spomin traja vselej in vekomaj.

Glejte, da se ne trudim samo zase, marveč za vse, ki iščejo resnice...«

Pesem je donela iz oblakov in angeli so jo peli in zemlja jo je odmevala. Le iz trume nesrečnikov ji je zadonela kletev nasproti.

»Mamica, odkod prihaja ta grozni krik? Ali niso vsi srečni...?, ali nisva vseh blagoslovila?«

Takrat je zajokala Marija:

»Oj, sinček Jezušček! Hodila sva ves sveti majnik med rožami po zemlji, ljudi in stvarstvo sva blagoslavljal, toda prekratek je bil čas in toliko jih je še, katerih nisva utegnila obiskati.«

Potem sta oba zajokala in se objela ter se dvignila v nebo in Marijine solze, katere je potočila zaradi pozabljenih, so padle na zemljo in izbrisale kletve z ustnic...

»Zbogom, Marija, Mati nebeška,
zemlja nesrečna Ti kliče v slovo!
Pojte otroci, slavite Marijo,
ki z ljubim je Sinom odšla v nebo!
Zbogom, oj zbogom Presveta!«

Množica je pela in iztezala roke za svetlobo njene lepote, hrepeneča srca so pela in se zahvaljevala.

...Zahvaljena, Brezmadežna, za svojo ljubezen in lepoto, za svoje usmiljenje do nas ubogih, zahvaljena za našega Boga, za blažen trud Tvojega telesa. Prečista...«

Takrat pa je padel eden izmed preklinjajočih na kolena:

»Zbogom, Marija, Devica premila,
usmili ubogih se grešnikov nas!
Upri svoj pogled na žalostne rane
naših teles in usliši naš glas!
Usmili se, grešnih zavetje!«

Tudi njihove trepetajoče roke so se stegnile, da bi objele božji sijaj in glas jim je bil grgrajoč in plašen, in pogled poln najsilnejše prošnje.

»Upri svoj pogled na žalostne rane
naših teles in usliši naš glas!«

In iz oči so jim tekale solze..

»...Za gore mi pa zvezda gre,
za zvezdo pa Marija gre,
na rokah nese Jezusa...«

Takrat pa je zaoril veličasten »Magnificat«; pela so nebesa in svet in tisočera grla zemljanov in nato se je zaprlo nebo.

Toda to je videla samo slepa deklica. Tudi odprta nebesa je videla in slišala zvonjenje nebeških zvonov...

Ko bo umirala, bodo morali odpreti okno, da bo mogla njena dušica odleteti, ker je videla nebesa odprta...

T. T.

Zaposlen človek

Zvečer je vprašal opat enega svojih menihov: »Kaj si danes delal?«

»To, kar vsak dan,« je odgovoril samostanski brat. »Komaj sem zmogel veliko delo. Brez božje milosti bi ga gotovo ne mogel. Pomislite, vsak dan moram varovati dva sokola, krotiti dva jelena, prisiliti k pokorščini dva mrjasca, premagati kačo, udomačiti medveda in lečiti bolnika...«

»Kaj govoriš,« mu seže opat v besedo, »saj tega ne delamo v samostanu.«

»Pač,« odvrne brat. »Sokola sta moji očesi. Nепrestano moram paziti, da se ne usedeta na prepovedan predmet. Jelena sta moji nogi. Ubogati me morata, da ne zaideta na slaba pota. Merjasca sta moji roki. Prisiliti ju moram, da bosta delali samo dobro.«

Kača pa je moj jezik, ki ga moram stokrat na dan premagati, da ne bo govoril praznih besedi.

Medved je moje srce, ki mu moram vzeti divjo sebičnost in ošabnost.

Ubogi bolnik je moje telo, za katerega moram nēprestano skrbeti, da ne propade pod želom poželjivosti.«

Misli o Mariji

Gregorač: **Majsko tihožitje**

1. Marija je slava našega rodu in kras vsega stvarstva. V njej in po njej se nam je razodela slava našega Odrešenika (Janez Damaščan).

2. Sedanji rod, ki ga hrani božja resnica in božji kruh, bo storil še velike reči. Odkriti mora le še Marijo (P. Doncoeur).

3. Sv. Pavel imenuje apostole »slava Kristusova«. Vsak izmed vas, kongreganisti, mora biti »slava Marijina« (Pij XI.).

4. Pobožnost do Marije in pogosto obhajilo je edino sredstvo stanovitnosti za mladega človeka (Sv. Filip Neri).

5. Nič ni napravljenega brez Kristusa in nič ni popravljenega brez Marije (Sv. Peter Damian).

6. Kogar Bog določi za visoko odliko, ga tudi usposobi v ta namen. (Sv. Tomaž Akvinski).

7. Marija je ponudila svojo pomoč pri delu Odrešenja. Isto delo izvršuje tudi pri delu razdeljevanja milosti, ki vedno teče iz križa. V ta namen je njena moč neizmerna (Leon XIII.).

8. Vsaka milost, ki je podeljena svetu, prihaja po trojni stopnji: Od Očeta h Kristusu, od Kristusa k Devici in od Device k nam (Sv. Bernard Sienski).

9. Le opazuj ta obraz, ki je najbolj podoben Kristusovemu. Samo on te pripravi za resnično gledanje Kristusa (Dante).

10. Ljudstvo se je uprlo Kristusu, kadar koli ob križu Odrešenikovem nisem pokazal tudi Marije (Sv. Frančišek Ksav.).

11. O sveta Devica in mati Jezusova! Ti si najbolj razumela Jezusa Kristusa in potem tudi odličnost in veličino Evharistije. Povej nam, kakšne so bile Tvoje misli, ko si se v tihoti zamislila v njega, ki je stopil vate (Gerson).

12. Bog je vzel francosko besedo »aimer« (ljubiti), jo zdrobil s svojimi rokami in iz nje napravil drugo: »Marie«.

13. Imamo še deveti blagor: Blagor tistemu, ki ljubi Marijo in se ji je posvetil. Njegovo je nebeško kraljestvo (Sv. Bonaventura).

14. Če hočete vzgojiti velike kristjane, jim morate dati žive ljubezni do Marije (Doncoeur).

15. Če bi združili ljubezen mater do otrok, ljubezen otrok do mater, ljubezen žena do svojih mož, svetnikov in angelov do njihovih varovancev, še vedno bi bila ljubezen Marijina do ene same naše duše neprimerno večja (Sv. Alfonz Liguori).

16. Marijina pokorščina je razvezala voz, ki ga je napravila Evina nepokorščina (Sv. Irenej).

17. Sveta Devica gre po polju in pobira izgubljeno klasje, to je tiste duše, ki so jih služabniki Cerkve že zanemarili, češ da se ne dajo več spreobrniti (Konrad Saški).

18. Nihče se ni rešil, če ne po tebi, Marija. Nihče ni ušel nevarnosti, če ga ni varovala Devica Marija (Sv. German Carigrajski).

19. Imel je navado, da je hitel k Bogu in Mariji in jima z rožnim vencem poročal o vseh dogodkih in krajih vsak dan. Poleg pogostega obhajila je bil ravno rožni venec, to sveto pismo ubogih, najbolj trden vir njegove žive vere (Francis Jammes).

20. O Žena, ti si velika in mogočna. Kdor si želi milosti, pa ne pride k tebi, bi rad letel brez peruti (Dante).

21. Nihče se ne more ustavljati tvoji moči, o Marija. Tvoj Sin misli, da plačuje dolg, kadar usliši tvojo prošnjo (Sv. Gregor).

22. Čim bolj se bomo približali Mariji, tem bolj bomo čutili, kako veliko moč pomeni njena tiha navzočnost (Doncoeur).

23. Molitve k Mariji so za rezervo. V vsem bogočastju ni nobene take, ki je ne bi tudi največji grešnik mogel zmoliti. Za zveličanje pomeni Zdrava Marija zadnjo pomoč. Z njo ni mogoče biti pogubljen (Peguy).

24. V Valenciji častijo kip Marije »grbastec«. To grbo je dobila od samega sklajanja k revežem.

26. Marija pride pred božji prestol ne kot dekla, ampak kot kraljica in Gospa. Ona ne prosi, ona ukazuje, saj je prosteča vsemogočnost (Sv. Peter Damian).

27. Viteški duh je pripravljen služiti Mariji tudi z velikimi žrtvami. Ne dopušča nobene umazanosti, ker bi ga sicer Brezmadežna ne gledala rada (B. Esch).

28. Tisti dan, ko bomo doživeli da nam polno zaupanje do Marije dá vsega, kar potrebujemo za svoje duhovno življenje, bomo naredili odločilni življenjski korak na potu k Bogu in zavarovana bo naša vera (D'Hulst).

29. Dokler ne boš spoznala Marije in ji ne boš posvetila vsega srca, boš ostala v temi, ker le v Mariji in po Mariji je mogoče dobiti sv. Duha (Leon Bloy svoji nevesti).

30. Cerkev vedno veže Oče naš z Zdrava Marija, nebeškega Očeta z zemsko Materjo, da bi nas spomnila, da imamo po Mariji pravico do Sina in po Sinu do Očeta (Avg. Nicolas).

31. Ko se stvar popolnoma odpre milosti, začne zanjo odrešenje. Marija je bila tako pokorna. Spregovorila je Fiat ob Oznanenju in pod križem (Doncoeur).

Ali so bili naši kulturni delavci verni

Francè Jesenovec

22. Janko Kersnik (1852—1897).

Kersnik je za naše vprašanje kaj zanimiva osebnost ne le zaradi obsežnega pisateljskega dela samega, ampak še posebej zaradi predavanj, feljtonov in ocen, v katerih je prišla jasno do izraza njegova ideološka usmerjenost. Izšel je iz Stritarja in Jurčiča kot idealist in romantik, pa se je kmalu vplivu teh dveh odtegnil in odšel za Levstikom v čisti realizem in zdrav idealizem. V našem splošnem kulturnem življenju pa je Kersnik zaznamovan kot eden izmed tistih liberalnih izobražencev, ki so najbolj iskreno in brez prikrivanja izpovedali svoje nazore o veri in življenju in umetnosti, čeprav še zmerom ne tako jasno in tako filozofsko utemeljeno kot na katoliški strani Mahnič.

Kersnik je že ob početku svojega nastopa v Slovenskem narodu v letih 1872.—1874. vodil kulturni boj na liberalni strani in že takrat jasno izpovedal svojo in svojih somišljenikov pripadnost k znanstvenemu pozitivizmu in evolucionizmu. (Najprej v Nedeljskih pismih, pozneje pa v znamenitem predavanju v ljubljanski čitalnici, objavljenem v Slovenskem narodu leta 1878 št. 7—8.) V istem predavanju je govoril o razvoju svetovne poezije in med drugim zapisal tole izpoved: »Kulturno delo človečanstva je dospelo na tako stopnjo, da se vobče spoznava, da ni več mogoče vse z golo samosvestjo storiti (to je izjavil proti spiritualizmu in sholastiki!), nego je treba spoznavati svet v njegovi objektivnosti (znanstveni empirizem!) in kakor je bila prej vera in mitologija podlaga slovstva, tako bode tudi odslej in je deloma že samo vednost (= znanost!) prava in edina podlaga literarnemu razvitku.«

Priznal in izpovedoval je torej neke večne naravne zakone. Po teh zakonih se razvijajo vse stvari, nežive in živa bitja v večnem krogotoku. Skoraj da bi utegnili misliti, da je bil Kersnik popoln materialist, če bi namreč vzeli dobesedno njegovo izpoved, češ: »saj svet ne stoji na suhi črki svetega pisma, ampak na vročem krogotoku človeškega življenja.« Potemtakem mu je bilo sveto pismo le suha črka, ni pa videl v bibliji živih nauk za »vroči krogotok človeškega življenja«. Kristusov nauk je namreč živa beseda in v njegovi Cerkvi tekó živi studenci milosti!

In prav iz teh živih studentov naši mladi slovenski realisti niso pili, pili so rajši iz Kanta, Marksa in Darvina. Pravim pa, da ne smemo vzeti dobesedno zgornjih Kersnikovih izjav, kajti tudi dosledni pozitivisti niso bili naši Mlado-

slovinci. Tudi v nove vire so le mimogrede in površno pogledali potem, ko so opustili stare vire svetega pisma. Pravilneje je, če trdimo, da so bili Kersnik in njegovi sovrstniki kot liberalni meščani pač versko brezbržni in so se samo nagibali k neiskrenemu in nejasnemu deizmu. In res, prav tako slovensko meščanstvo tiste dobe je opisoval in zagovarjal Kersnik v svojih delih. Vsa ta generacija pač ni bila kdo ve kaj podkovana v filozofskih vprašanjih, kakor smo že večkrat opomnili. In prav zaradi te mlačne načelnosti in pomanjkljive doslednosti ter nejasnega svetovnega nazora so trčili ob Mahniča. Tudi Kersnik. Ne toliko neposredno, kolikor bolj zaradi Stritarja, Gregorčiča in Aškerca. Tě je namreč Kersnik branil pred Mahničem in bil pri tem vsaj posredno prisiljen, izpovedati tudi svoje mnenje zlasti o razmerju umetnosti do vere.

Kersnik je podobno kot prvotno Stritar izpovedoval popolno avtonomnost poezije, in to zlasti v oceni Mahničevih Dvanajst večerov v Ljubljanskem zvonu 1888 in Aškerčevih Balad in romane v Ljubljanskem zvonu 1890, češ da »poezija ne more biti dekla verskega ali svetovnega nazora, temveč da mora izražati ne glede na levo in desno — pračloveško hrepenenje po lepoti, da je pesniška ideja avtonomna, pokorna samo svoji notranji veličini in stvariteljski oblasti pesnikovega genija.« (Po Slodnjakovem Pregledu str. 309.) Nikdar pa ni Kersnik zagovarjal Stritarjevega pesimizma in panteizma, ampak ju je celó napadal.

Danes je načelo popolne avtonomnosti za umetnost že davno zavrženo. Velja le relativna avtonomnost zánjo kakor za vse druge panoge kulturnega življenja. Kolikor pa v umetnosti nastopajo filozofska, etična, moralna, religiozna, socialna, gospodarska, politična in druga vprašanja, se mora umetnik v tem ravnati po zakonih, ki vladajo v teh vprašanjih samih. Torej je avtonomen samo v izrazito umetniških vprašanjih, kakor jih obravnava estetika.

(Dalje prihodnje leto.)

Kaj mi je povedala »Naša Zvezda«

Sinoči mi je padla na pisalno mizo svetla zvezdica. Kakor križec, taka je bila in na njeni sredi je bilo začrtano Marijino ime. »Naša zvezda sem,« mi je rekla; »pravkar sem padla iz Marijinih rok... Prišla sem se posloviti od tebe in od vseh tvojih bratcev in sestic. Obiskovala sem vas celo božje leto — danes prihajam zadnjič. Veš, sv. Petru je zmanjkalo papirja in denarja, pa pravi, da me zdaj tri mesece ne bo več pustil na zemljo. Dovolj si povedala letos, je rekel, zdaj pa smo vsi potrebni počitka. Pa je imel čisto prav. Veš, v pet tisoč iskric sem se razbila, vsak mesec po dvakrat, in mnogim sem pomagala prižgati zastpane svetilke. Pa sem imela tudi modre in dobre vrtnarje in božji ter Marijin blagoslov. Finžgar in Cajnar in Fajdiga in Pogačnik so na moje strani zapisali svoje besede: prvi o življenju, drugi o Bogu in ljubezni, tretji o kongregaciji in četrti o mladosti... S prof. Jesenovcem smo prehodili tajne hodnike duševnosti naših velikih mož, obiskali s Silvinom Sardenkom in škofom Jegličem sedmero rimskih cerkv; o kinu, teatru in knjigah sem vam govorila, izdala sem vam skrivnosti prepovedanih knjig, da ne bo več dvoma in nerazumevajočega začudenja v mladih glavah; prižgali smo luči resnice na grobovih velikega kardinala Verdiera, brezvernega Freuda in katoličana Branleya, odgrnili smo zastore sodobne Lirike in v prisrčnih spisih pokojnega škofa Thota smo začutili vez med mladino in Bogom... Pretehtali smo težo časa in bridkost vojnih dni, slišali zvenenje molitve za mir, v člankih p. Vrtovca zaznali Marijine stopinje, poštenost spoznali po peresu dr. Gogale, socialne naloge nam je odkril dr. Gosar, mislonske dr. Ehrlich, dr. Kuhar nam je velel, naj v teh hudih časih stopamo pogumno z očmi uprtimi v Boga. Še matere smo se spomnili in počitnice, plesa in šole in smeh nam je mlada srca razgibal v šegavih prizorih Mlakarjeve igrice. In še in še. Veš, samo to mi ni všeč, da mladi ljudje več pisati ne znajo. Vsi mislijo, da morajo v »Zvezdi« samo pridigovati, potem so pa hudi, če jim urednik vrže tako dolgočasno pisanje v peč... Pač pa sem bila vesela Oblakovih pesmic...«

Tako nekako mi je pravila zvezdica. Potem pa se je pilepila na Marijino podobo, ki stoji na mojem pisalniku. Eh, da! Tudi to mi je »Naša zvezda« podarila za osmi december... Vama tudi, kajne, bratec in sestra... Želim vama lahko noč, srečen konec šolskega leta in vesele počitnice... E.

Vsem sodelavcem, naročnikom in prijateljem — Bog povrni!

Magdina žrtev

Igra iz dijaškega življenja v šestih slikah.

Vera: Kakšna? Mene jezi le ta nedoslednost, ki jo vidim na Stani. (Stani.) Po lanskim duhovnih vajah si se takoj prvo nedeljo šla smučat namesto k šolski maši, mama ti je pa napisala opravičilo, da si bila bolna. V torek pri obhajilu, v nedeljo pa brez maše. Kje je tu doslednost? Je pa Magda že nekaj drugega, dosledna do skrajnosti, zato pa gre vsak dan k obhajilu, če le more, pa je nič ne moti, če je kdo zmerja s tercijalko ali klerikalko. Vidiš, zato si pa štejem njeno prijateljstvo v čast.

Stana: Oh, Vera, ne sodi me tako slabo. Saj je tudi Peter grešil.

Vera: Pa se je skesal in poboljšal, ti pa..

Stana: Po zadnjih duhovnih vajah sem postala vsa druga. Odkar se učiva z Justo za maturo, greva vsak dan k maši.

Vera (s hudomušnim nasmehom): Pa mislim, da bo ta pobožnost trajala samo do mature. V jeseni sta se smejala Tjaši, ko se je norčevala iz božjih potov, prejšnji četrtek sta pa šli na Brezje prosit Marijo, da bi naredili maturo.

Justa: Saj priznam, Vera, da imaš v nekem oziru prav. Človek pač najlaže najde Boga v stiski. Tjaša ga je tudi, pa indijskega. Ali veš, da se v zadnjem času navdušuje za Budo?

Nada (poje): Buda, bida, beda, hvala Bogu, sedaj pa znam vse. Stana, prosim, povej mami, ko pride domov, da sem šla k Bredi. Ve se pa še naprej prepirajte! Bog vas živi vse skupaj, pa še mene povrhu.

Vera (vstane in Nado objame): Bog te živi, Nadica! (Nada se ji izvije iz objema in odhiti ven. Vera zopet sede.) Nada je pa res posrečena. Justa, kaj si rekla o Tjaši? Da se vne-ma za Budo?

Justa: Da. Iztaknila je nekje celo njegovo sliko ter si jo obesila nad posteljo.

Stana: Ali ni imel tudi Aškerc nad svojo posteljo Budo?

Vera: Imel. Zato ga je pa tudi njegova muza zapustila. Najbrž se je Bude prestrašila.

Stana (smejé): Morda pa išče Tjaša pri Budi tolažbe, ker jo je Dušan pustil.

Vera: Torej Dušan jo je pustil? Kdaj pa?

Justa: Menda že spomladi.

Stana: Pa ne vem, če se bo to dobro končalo. Tjaša je strašno vanj zaljubljena in ne verjamem, da bi ga

kar tako pustila. Saj jo poznamo, kako je strastna in maščevalna.

Justa: Ali se spomnita, da je bilo lansko leto prav na veliko noč v časopisu, kako je neki fant ustrelil najprej dekle, ki ga je pustilo, potem pa še sebe?

Stana: Da, Justa. Ko smo se v krožku o tem menile, je rekla Tjaša: Jaz bi prav tako naredila, če bi me Dušan pustil.

Justa: Prav nič bi se ne čudila, če bi Tjaša naredila kako neumnost.

Stana: Kaj sem te že hotela vprašati, Vera? Aha, že vem. Ko boš že na Francoskem, ali pojdeš v Lurd? Morda bi videla tam kako čudežno ozdravljenje.

Vera (se nasmehe): Ne, Stana, čudeži se dandanes več ne gode.

Stana: Pa je Magda včeraj povedala, da je v Lurdu zopet neki bolnik prav hipoma ozdravel.

Vera: Pa res, kaj pa je z Magdo? Že tri dni je nisem videla. Ali je doma?

Stana: Da, leži. Danes se bolj slabo počuti.

Justa: Ali res ni nobenega upanja več, da bi ozdravela?

Stana (žalostno): Zdravniki pravijo, da nobenega.

Vera: Nobenega! Na smrt obsojena! Brez vsakega upanja! Stana, Justa, (vstane) ali ni to nekaj groznega? Če bi jaz vedela, da moram umreti, da moram pustiti vse, kar mi je ljubo: zabave, izlete, knjige, gledišče, sploh ta svet, ki je tako lep, da se bom morala ločiti od vseh, ki jih imam rada, in da bom morala popolnoma sama nastopiti pot v negotovost, ki leži pred menoj kakor črna, neprodirna noč... Ne, ne, niti misliti ne smem na to...

Stana: Magda se pa prav nič ne boji smrti, marveč celo želi umreti.

Vera (počasi): Želi umreti, da doseže cilj, za katerega je živel. Kako srečna je v svoji živi veri v Boga in trdnem upanju na večno plačilo! In tudi jaz sem bila nekdanj tako srečna. Želela sem si smrt, da bi hitreje prišla v nebesa.

Justa: Da, Vera, spominjam se še dobro, da si nama to rekla, ko smo šle od obhajila. Bilo je v tretjem razredu, ko smo se pogovarjale o Trdanovi Metki, ki je prejšnji dan umrla.

Vera (zopet sede): Takrat sem hodila še vsak teden k obhajilu. Ko sem vprašala mamo in očka, zakaj tudi onadva ne gresta, sta rekla, da je to le za otroke. No, v peti sem tudi jaz... šla samo še k spovedi.

Stana: Vera, ali nisi bila v torek zvečer v uršulinski cerkvi? Morda pa nisem prav videla, ko je bilo že mračno.

Vera: Videla si prav. Včasih grem zvečer v cerkev, pa ne da bi molila, marveč zato, ker si mi v nji vse tako skrivnostno zdi. To pa meni ugaja. (Vstane.) Vse v temi, vse tiho, samo spredaj brli večna luč... to se mi tako lepo zdi. Včasih mi misli uhajajo na srečna otroška leta. Prav zadnji torek sem se zamislila v slovesnost prvega obhajila. Videla sem se pri obhajilni mizi v beli obleki, s pajčolanom na glavi in s svečo v roki... Tako se mi je milo storilo, da so mi prišle solze v oči... Kako bi bila rada še tako verna, kakor sem bila takrat! Kako bi bila srečna... (bolj tiho) srečna, kakor je Magda. (Stani in Justa.) Če je vajino poboljšanje resnično, vaju zavidam.

Stana: Vera, jaz sem pa prepričana, da boš tudi ti zopet našla pot k Bogu. Justa, ali ji hočem povedati?

Vera: Kaj pa imata tako skrivnega?

Stana (stopi k polici in vzame iz neke knjige listek): Poslušaj, Vera! Ko je davi Magda še spala in sem nekaj iskala v najini sobi, najdem na mizi njen dnevnik. Prej mi ga je včasih pokazala, zadnje mesece pa ga nisem več videla. Vzamem ga v roko in začnem listati po njem. Kar zagledam na neki strani naslikan križ, pod njim pa tole. (Da listek Veri.) Prepisala sem nalašč zate.

Vera (bere): Ljubi, Jezus! Prosim Te, varuj Nado in Milko v njuni nedolžnosti, pripelji Stano in Justo na pravo pot, daj, da bo vladalo v naši družini pravo krščansko življenje, posebno pa Te prosim za Vero, da ji pomagaš v njenih verskih dvomih ter ji podeliš milost trdne vere. V ta namen žrtvujem rada svoje življenje. Pripravljena sem sprejeti smrt iz Tvoje roke, kadar in kakor je Tvoja sveta volja. Amen. (Ko prebere, položi listek na mizo in se zamisli.)

Stana: To je zapisala zadnjega januarja in kak mesec pozneje jo je zdravnik zopet preiskal ter mami povedal, da je izgubil vse...

Vera: Zadnjega januarja? Kakšen dan je bil to?

Stana: Mislim, da sredo. Čakaj! Nedelja je bila 27. Ponedeljek 28... Da, sredo je bila.

Vera (kakor sama zase): Sreda! In v sredo je bilo, ko sem ji povedala, da sem videla Milko...

Justa: Kaj si ji povedala?

Vera: Povedala sem ji... pa to ne spada sem. Zame se torej hoče žrtvovati. To je Magdi podobno. Vse za druge, zase nič. (Zunaj se sliši kašelj.)

Stana (hitro): Tiho! Magda gre. (Vstane in spravi listek zopet v knjigo, nato pa sede. Medtem pride Magda. Hodi počasi, kakor bi bila zelo trudna, in pokašljuje.)

Vera (vstane in ji stopi naproti): Pozdravljena, Magda! Ali si nekoliko počivala? (Poda ji roko.)

Magda: Da, pa sem še vedno nekam trudna ali pa (se nasmehne) lena. Sama ne vem, ali dela to poletno sonce ali kaj drugega. (Sede počasi. Tudi Vera sede. Stana in Justa gledata Magdo sočutno.) Tebi, Vera, se sedaj godi! Justa in Stana imata pa hude dneve. Kdaj pojdeš čez mejo?

Vera: V začetku julija.

Magda: Ali mi hočeš izpolniti neko željo?

Vera (hitro): Da, Magda, kar povej, kaj želiš. Vse storim zate.

Magda: Prosim te prav lepo, Vera, ko boš že v Franciji, pojdi še v Lurd in mi prinesi lurske vode. (Zunaj burno pozvoni.)

Stana (vstane hitro in gre ven): Kdo pa tako zvoni? (Sliši se glasno govorjenje, pa se razumejo samo besede: Tjaša, Dušan, avto, Bohinj. Takoj nato pride Stana s Silvo. Obe sta zelo razburjeni.)

Justa: Kaj se je pa zgodilo, da sta tako razburjeni?

Stana: Moj Bog, Tjaša in Dušan sta se ponesrečila.

Vera: Ali sta mrtva?

Silva: Da, mrtva.

Magda: Bog se ju usmili!

Justa: Povej, Silva, kako se je pa zgodila nesreča.

Silva: Tjaša se je davi odpeljala z Dušanom v Bohinj. Nekaj tednov sem hodila zopet skupaj. Ko sta pribrzela mimo hotela Sv. Janeza, je krenil avto v hipu na desno ter se prevrnil naravnost v jezero, ki je zadnje dni zelo naraslo. Prišla je sicer pomoč, pa prepozno. Ko so ju potegnili iz vode, sta bila že mrtva.

Stana: Kdo je pa šofiral?

Silva: Mislim, da Tjaša, kakor navadno.

Vera (Silvi): Kje si pa to zvedela?

Silva: Moj brat, ki je v Bohinju na taborjenju, je mami telefoniral. Sedaj pa moram hitro k Staretovim, če bom tam kaj več zvedela, da bomo sporočili Dušanovim staršem. Justa, ali greš z menoj?

Justa: Da, takoj.

Stana: Jaz grem tudi. (Vse tri hite ven.)

Vera: Stana, pa se kmalu vrni, če boš kaj več zvedela.

Stana: Da, z Bogom! (Odide.)

Silva in Justa: Z Bogom! (Odideta. Zunaj se še sliši govorjenje, ki pa kmalu utihne.)

Magda: To bo hud udarec za Staretove.

Vera (zamišljeno): Kaj pa, če to ni bila nesreča?

Magda: Kaj hočeš s tem reči? Da si je kdo to izmislil?

Vera: Tega ne... Magda, kaj pa, če je Tjaša nalašč zavozila v jezero?

Magda (začudeno): Nalašč? Ne, tega pa ne verjamem. Zakaj bi bila to storila?

Vera: Preden si ti prišla, smo se ravno menili o Tjaši in... (Zunaj pozvoni. Magda hoče vstati.) Magda, nikar ne vstajaj! Bom že jaz odprla. (Gre ven ter se takoj vrne s pismom v roki.) Pismoša je bil. (Pogleda naslov.) Moj Bog, Tjašina pisava in nate je naslovljeno. (Da pismo Magdi, ki ga vsa razburjena vzame, odpre in prebere.)

Magda (omahne na naslonjalo stola ter da pismo Veri): Vera, imela si prav s svojo slutnjo. Preberi! Moj Bog, kako je vse to strašno in... žalostno.

Vera (vzame pismo ter ga bere glasno): Ko dobiš to pismo v roke, bom že v indijski nirvani ali pa v krščanskem peklu, kakor boš ti mislila. Kjer pa sem, te še vedno sovražim. Če bi se ne bila ti vmes vtaknila, bi si bil Dušan pridobil Milko in jaz bi bila maščevana. Dušan bi se bil Milke hitro nasitil in ostal meni zvest. Ker se pa otroče ni vdalo, po tvoji zaslugi, se je resno zaljubil v to nedolžnost z dežele. In tako je mene pustil. Slišala boš, da sva se z Dušanom ponesrečila, pa se nisva. Sama sem pognala avto v jezero. Če je res posmrtno življenje, kakor ti veruješ, sem v peklu in Dušan tudi. Pa te ne bom zavidala, če boš ti v nebesih. Zame so tam nebesa, kjer je Dušan. Iz pekla ali nirvane ti še tole povem: Ne verjemi zdravniku in mami, če ti obetata zdravje. Oba lažeta. Dr. Suhač je rekel, da te bo jesen vzela. Torej na veselo svidenje, ko se listje obleti. Mene je življenje nekoliko goljufalo, tebe pa za vse. Jaz sem vsaj nekaj užila, ti pa nič. Konec obeh bo pa enak: moj v družinski grobnici, tvoj pa šest čevljev pod zemljo. To sprejmi kot zadnji pozdrav od Tjaše!

Magda: Ali ni to grozno? Tako sovraštvo, pa ji nisem nikdar...

Vera: Magda, ne brigaj se za to, kar ti piše in ne verjemi ji. Saj ne boš še umrla.

Magda: Tjaša je pisala resnico. V jeseni pojdem za njo v večnost, morda še prej.

Vera (prime Magdo za roke): Magda, ljuba Magda, ne govori tako! Ti ne smeš še umreti, umreti zaradi mene. Ti se ne smeš zame žrtvovati.

Magda (prestrašena): Zate žrtvovati? Ali si...

Vera: Da, Stana mi je povedala, kaj si zapisala v dnevnik. Toda jaz nočem, da bi ti zaradi mene umrla. Vem, zakaj si me prosila, naj ti prinesem lurske vode. Saj pojdem v Lurd in prosila bom Marijo za milost spreobrnjenja, pa ti ne smeš zato umreti, ne, ne smeš.

Magda: Oh, Vera, če bi ti res našla v Lurdu izgubljeno vero svojih otroških let, potem pa rada umrjem. Zato pa vedno molim, da bi Bog sprejel mojo žrtev.

Vera: Magda, ne govori tako, ne govori tako. Oh Magda... (zaihti na glas in položi glavo v Magdino naročje. Magda jo boža po lasih. Zagrinjaló pada počasi.)

Šesta slika.

Pozorišče kakor v peti sliki, samo da stoji napošev ob steni divan. Magda sedi v naslonjaču, bleda in izčrpana. Milka ji bere iz sv. pisma.

Milka (bere): »Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor v me veruje, bo živel, tudi če umrje.«

Magda (s slabotnim glasom): Počakaj, Milka, ali ni to lepo? Kdor v me veruje, bo živel, tudi če umrje...

Milka (z žalostnim glasom): Magda, ali naj berem naprej?

Magda: Ne, hvala lepa! S temi besedami v srcu hočem preživeti še (kakor zase) zadnje ure. Prosim, Milka, prinesi mi tistole škatlo. (Pokaže na polico, na kateri stoji srednje velika škatla. Milka položi sv. pismo na mizo in prinese škatlo. Magda jo odpre in vzame iz nje sliko.) Vzemi, Milka, mojo sliko za spomin. In kadar me ne bo več... (Milka se skloni na naslonjač in zaihti.) No, Milka, bodi pogumna! Kadar me ne bo več pri tebi, pa boš v dvomu, kaj bi storila, vzemi to sliko v roke in me vprašaj za svet. Kar ti bo v srcu reklo, misli, da sem ti jaz rekla. (Milka zaihti glasno). Milka, ne bodi žalostna! Saj bom še vedno zate skrbela, v nebesih. Prosila bom Boga, da te ohrani verno, nedolžno in pošteno. Kadar boš imela čas, me obišči pri Sv. Križu in zmoli...

Milka (zajoka): Oh, Magda, Magda, kako mi bo hudo, ko te več...

Magda: Milka, obriši si solze in pokliči mamo. Rada bi se z njo še nekaj pogovorila. (Milka si obriše solze in hoče oditi. Pri desnih vratih pa sreča gospo Zoranovo, ki je pravkar odprla vrata, in odide skozi desna vrata.) Pravkar sem rekla Milki, naj te pokliče.

Gospa: Kaj pa ti je? Ali se zopet slabo počutiš? Včeraj in danes nisi skoraj nič kašljala.

Magda: Da, mama, in v prsih me tudi nič več ne boli.

Gospa: No, vidiš, Magda? Morebiti se ti pa obrača na bolje. Zdravniki se tudi včasih motijo.

Magda: Pri meni se niso. Jaz sem kakor sveča, ki je dogorela in ugasuje, pa še enkrat zaplamtí, preden ugasne. (Gospa sede k Magdi, ki jo prime za roko.) Mama, ne ustraši se! Zdi se mi, da bom danes umrla.

Gospa (prestrašena): Moj Bog, Magda, ne govori tako, saj ne boš še umrla. Zdravnik je...

Magda: Mama, jaz najbolje vem, kako je z menoj. Vedno sem prosila Boga, da bi umrla na Marijin praznik. Danes je Žalostna Mati božja; prihodnjega praznika pa ne doživim več, sem preslaba.

Gospa (zaihti): Oh, Magda...

Magda: Pa, mama, saj več že več ko pol leta, da ne morem več dolgo živeti. Kaj se še nisi na to misel navadila, da bom umrla?

Gospa: Vem, pa se le bojim, kdaj pride čas, ko... (zopet zaihti.)

Magda: Mama, ne poslušaj samo srca, ampak tudi, kaj ti govorita razum in vera. Vedno si tožila, da imaš tri dekleta in da te skrbi, kako jih boš preskrbela. Koliko stroškov bi še imela z menoj! Ko bi doštudirala, bi pa morala čakati na službo in bi ti bila kdove kako dolgo še v breme.

Gospa: Katerega bi pa rada nosila.

Magda: Vem, mama, pa se moramo vdati v božjo voljo. Verjemi mi, da me bo Bog najbolje preskrbel. Da umrjem in te zapustim, kaj pa je na tem tako žalostnega? Misli si, da grem daleč tja na jug v službo, kamor sedaj še ne moreš za menoj, pa boš prišla pozneje. Potem bova pa vedno skupaj. (Gospa zajoka.) Sedaj me pa poslušaj, pa nikar ne jokaj! Dnevnik sežgi! Naj moje misli, spomini in moji doživljaji z menoj vred umrjejo. Prav tako vsa pisma, ki sem jih shranila. Kongregacijsko svetinjo in rožni venec mi daj v krsto, naj gresta z menoj v grob. Vse ostalo glede pogreba in drugo pa uredi sama, kakor hočeš. Še nekaj! Kongregacijsko diplomo daj Veri za spomin. Vero bi rada še enkrat videla in nekaj mi pravi v srcu, da jo bom.

Gospa (nekaj olajšana): Potem pa še ne boš tako hitro umrla. V zadnjem pismu je pisala, da ostane še kak teden v Zürichu.

Magda: Prosim, mama, pomagaj mi! Rada bi legla.

Gospa (pomaga Magdi, da se vleže na divan, potem jo pokrije čez noge z odejo): Ali naj pošljem po zdravnika?

Magda (z vedno bolj slabotnim glasom): Hvala, ni treba. Sedaj potrebujem le še nebeškega Zdravnika. Ta je bil pa danes že pri meni. (Zunaj pozvoni in se sliši pritajeno govorjenje.)

Gospa: Kdo neki je prišel? (Gre ven.)

Vera (prihiti): Magda! (Skloni se k nji in jo objame.)

Magda (nekako poživljena): Oh, Vera, ti ne veš, kako težko sem te pričakovala. Da si le prišla. Sicer sem pa vedela, da prideš.

Vera: Magda, kako pa, da ležiš? Ali si tako... (Sede k Magdi na divan.)

Magda: Ves dan sem bila pokonci, pa sem se nekoliko utrudila. Sicer mi je pa dobro in mi bo kmalu še bolje. Kako pa, da nisi ostala še v Zürichu?

Vera: Prijelo me je nenadoma tako domotožje, da nisem več strpela. Pripeljala sem se šele pred kako uro, pa sem morala takoj k tebi. Magda, ti ne veš, kako sem te pogrešala ves čas, zlasti pa v Lurdu.

Magda: Prosim, Vera, pripoveduj mi o Lurdu in o čudežu, ki si ga doživela.

Vera: Res, Magda, to je bilo pravo doživetje in zame odločilno. Ko sem se pripeljala v Lurd, sem šla takoj k votlini. Tam je bilo vse polno romarjev, med njimi veliko bolnikov. Prav pred menoj je ležala na vozu deklica Milkine starosti. Bila je smrtnobleda. Gledala je nepremično na Marijin kip, ki stoji na mestu, kjer se je Brezmadežna prikazala Bernardki.

Magda: Kajne, to je bila tista deklica, o kateri si pisala, da se je z avtom ponesrečila in so ji noge že gnile?

Vera: Da, tista. (Gleda nekaj časa Magdo.) Pa, Magda, kaj pa ti je? Ali ti prihaja slabo?

Magda (zopet s slabotnim glasom): Ne, samo trudna sem, pa upam, da se kmalu spočijem. Prosim, Vera, pokliči mamo, Stano in sploh vse, da bodo slišali, kako je deklica čudežno ozdravila.

Vera: Takoj jih pokličem. (Odide skozi leva vrata.)

Magda: Da, kmalu se bom spočila, spočila za vedno. Marija (sklene roke), moja nebeška Mati, pomagaj mi v tej uri in ne zapusti svojega otroka... (Tu pride Vera z gospo in Stano.)

Gospa: Kaj pa je, Magda? (Stana odide skozi desna vrata.)

Magda: Vera bo pripovedovala o čudežu, ki ga je videla v Lurdu, pa bi rada imela, da bi vsi slišali. (Medtem pride Stana z Nado in Milko. Nada se vstopi poleg divana, pa tako, da vidi Magdi v obraz.)

Vera (sede k Magdi na divan): Ko sem prišla drugi dan k procesiji, sem zopet stala poleg tiste bolne deklice. Neizrečeno se mi je smilila. Ko se je škof blizal s sv. Rešnjim Telesom, je začela presunljivo stokati, kakor bi umirala. Nekateri so rekli, naj jo peljejo stran, češ da bi bilo zelo mučno, če bi med procesijo umrla. Jaz sem se pa zanj potegnila, da so jo pustili. Škof pride do nje in jo prav tako blagoslovi kakor druge, potem pa gre naprej. Komaj je naredil nekaj korakov, ko skoči deklica namah kvišku in zakliče: »Zdrava sem, zdrava!« Vse hiti k nji, vse jo hoče videti. Toliko, da je niso zmečkali. Drugo jutro sem jo videla, kako je klečala pred votlino popolnoma zdrava, in tisti dan sem tudi jaz ozdravela... ozdravela na duši. Zvečer sem se udeležila procesije s svečo v roki in pela z drugimi romarji vred lurško pesem. Nikdar, in če bi tudi sto let živela, ne bom pozabila, kako smo stali tisoči in tisoči na trgu pred vrati rožnovenske cerkve z gorečimi svečami v rokah ter molili »Credo«. In kako mi je šla ta izpoved vere iz srca... (Magda je nekaj časa poslušala, potem je pa nagnila glavo na stran.)

Nada (prestrašena): Poglejte, kaj pa je Magdi! (Skoraj jokaje.) Prav nič se ne gane.

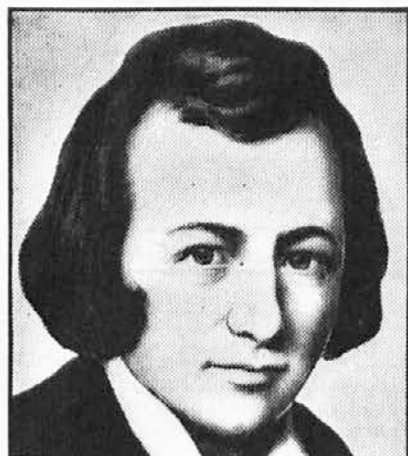
Vera (poklekne in prime Magdo za glavo): Magda, slišiš, kaj pa ti je? (Pogleda okrog, kakor bi iskala pomoči.) Pa vendar ni medtem umrla?

Gospa (se sklani k Magdi in jo prime za roko): Usmiljeni Bog! (Zgrudi se na kolena.) Mrtva je! (Zaihti na ves glas. Nada zajoka na glas in se nasloni na Milko, ki tudi ihti in gleda med solzami Magdo. Stana se obrne v stran in si zakrije med jokom obraz.)

Vera (objame Magdo): Magda, pa saj ni mogoče, da si umrla. Magda, poglej me še enkrat! (Gleda ji v obraz.) Torej je Bog res sprejel tvojo žrtev in si morala umreti, da sem jaz začela živeti. Oh, Magda, uboga moja Magda. (Zajoka na ves glas. Zagrinjalo pada počasi.)

Konec.

Darujte na binkoštni praznik svoje trpljenje za misijone!

Heine

Nemci. Čestokrat slišimo iz nemških ust očitke romanskim narodom, češ, poglejte, taki ste Francozi in Italijani: Cerkev je postavila dela vaših največjih pisateljev na Index... Poglejte nas... Pa je neupravičeno tako mnenje. Res, da je od nemških pisateljev-beletristov zelo malo del na Indexu (Heine: *De l'Allemagne, Reisebilder, De la France, Neue Gedichte* [1844], v katerih pesnik izraža svoje zmotne in kritične nazore o katoliški Cerkvi; Wiesseova drama o Kristusu, *Lenauovi*: »Die Albigenser...«, toda s tem ni rečeno, da so vsa ostala dela nemškega leposlovja moralno in religiozno sprejemljiva. Nemški pisatelji protestanti delno zapadejo indeksu že pod določbo, da so spisi tujeverskih pisateljev zabranjeni, če govorijo o verskih in sorodnih stvareh. Sam Goethe in Schiller s svojo prostozidarsko moralno nista izvzeta... Še večje pa je število nemških filozofov, dogmatikov in

zgodovinarjev, katerih dela so obsojena. Precej isto bi veljalo tudi za Angleže.

Rim in biblija

Rešitev apologetične nagradne naloge

Letak pravi: 325 let po Kristusu je sklical Konstantin cerkveni zbor v Nicejo za vpeljanje nauka o presveti Trojici (3 osebe v enem božanstvu).

Petelinšek odgovarja: Prvi vesoljni cerkveni zbor se je vršil l. 325 v Niceji, ker je krivoverec Arij tajil Kristusovo božanstvo. Cerkev na tem zboru ni vpeljala nauka o presveti Trojici, ker so to skrivnost kristjani verovali od apostolskih časov. Tri božje osebe so se razodele, ko je Janez Krstnik Jezusa krstil. Jezus sam je imenoval tri božje osebe, ko je naročil apostolom: »Učite vse narode, kršćujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha« (Mt 28, 19). Po papeževih zastopnikih je nicejski cerkveni zbor globlje raziskal nauk o sv. Trojici in medsebojnem odnosu božjih oseb. Proti Arijju je poudaril: Kristus je enega bistva z Očetom. Stavljeni ugovor nasprotuje torej zgodovinski resnici.

Letak pravi: 1854 let po Kristusu je proglasila Cerkev rimski nauk o brezmadežnem spočetju za cerkveno dogmo.

Petelinšek odgovarja: Preblašena Devica Marija je bila edina obvarovana izvirnega greha po posebni milosti božji z ozirom na zasluženje Jezusa Kristusa, ker je bila izbrana za mater božjemu Sinu. To resnico so kristjani v vseh časih verovali; poseben praznik Marijinega brezmadežnega spočetja so na Vzhodu praznovali že od 7. stol. dalje. 1854 je Cerkev s proglasitvijo nauka o Marijinem brezmadežnem spočetju za versko resnico izpolnila samo živo vero vseh krščanskih stoletij.

Letak pravi: 1870 je proglasila rimska Cerkev nezmotljivost papežev.

Petelinšek odgovarja: Papež ima sam dar nezmotljivosti, kadar kot najvišji učenik in pastir odločuje za vso Cerkev o verskih in нравnih naukih. To vemo iz besed, ki jih je Kristus govoril Petru in njegovim naslednikom: Ti si Peter — Skala — in na to skalo bom sezidal svojo Cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala. In dal ti bom ključe nebeškega kraljestva. (Mt 16, 18.) »Jaz sem prosil zate, da ne neha tvoja vera, in ti nasprotno potrdi svoje brate.« (Lk 22, 32.) »Pasi moja jagnjeta... pasi moje ovce.« (Jan 21, 15.) Nauk o papeževi nezmotljivosti so kristjani verovali od apostolskih časov dalje; res pa je, da je ta nauk bil razglašen kot verska resnica šele 1870 na vesoljnem cerkvenem zboru v Vatikanu.

Hublet-Anžič

Ilustriral J. Mežan

Ne da bi čakal prefektovega odgovora, je planil na dvorišče, že zdaleč močno mahal z obema rokama, da bi zbral svojo četo, in ji takoj povedal, kaj je pravkar govoril s stricem. Poslušali pa so ga brez navdušenja in nekateri mu celo verjeli niso, čeprav si tega niso upali glasno povedati. Le malo jih je prepričal, Bernarda, Jožeta in nekaj najzvestejših, ostali pa so se kar umikali.

Naslednji dan se je kljub vsem opominom gruča gorečnikov polastila Dragota, ga zvabila na dvorišču v kot in se ga z veliko vnelo lotila. Ognjevitost vanj prožili vse dokaze, ki so se jim zdeli najbolj neovrgljivi. Drago je bil sprva kar prepaden od valovja besedi, ki je butalo vanj, in ni vedel odgovarjati. Kmalu pa se je znašel, hladno stisnil pesti in se z njimi odločno prebil skozi vrste razočaranih spreobračalcev. Molče jim je ušel in pritekel k Albinu, ki je z Jožetom urno popravljal žogi dušo.

»No?« je vprašal Veseljak in krepko pritisnil palec na sveže prilepljeno krpo. »No? Je v Angliji kaj novega?«

Vse tiho! Albin dvigne čelo, kjer so mu neugnani rjavi kodri na medli polti risali mračne arabeske:

»Kaj pa ti je? Te je kdo nabil?«

»Ne!«

»Gotovo! Saj se tako držiš, kakor...«

Drago stisne ustnice, postrani pogleda Jožeta, potem hitro po angleško izbruhne:

»Well! My father told me the truth!« (Vidiš! Moj oče mi je resnico povedal!)

Veseljak kar poskoči, spusti žogo in zgrabi Dragota za laket.

»O čem pa blebetaš? Kaj te je nenkrat prijel? Kaj hočeš reči?«

»Pravim da je moj oče imel prav, ko me je v pismu opozoril, da me bodo hoteli po sili napraviti za katoličana.«

»No in kaj?«

»So že poskusili!« Kratko, hladno in s prezirom je pripovedoval Veseljaku svoj doživljaj in ga tako zbehal, da ni mogel ne besede odgovoriti. Jože je ves nemiren opazoval ta prizor, ki mu ni niti besedice razumel, pa je vendar iz kretenj obeh

Vidiš, moj oče mi je resnico povedal!

fantov uganil, da govorita nekaj zelo važnega.

Mahoma pa se obrne Drago še k njemu in mu reče:

»Zapomni si pa tudi ti, da zdaj katoličane poznam in ne bom njihove vere nikoli sprejel! Si me slišal? Hočem samo to, da mi vsi daste mir, dokler...«

»Kaj dokler?«

»Dokler ne odidem v Eton ali v Rugby, kakor bo odločil moj oče.«

»A kaj se ti je zgodilo? Kdo ti pa pravi, da postani katoličan?« se čudi Jože.

»Vsi fantje! Prav vsi si za to prizadevate, zato ste do mene tako prijazni, zato so bili patri tako ljubeznivi! Zdaj vem, pa ne boste me dobili, ne!«

Pokaže jima hrbet ter divje in prezirljivo odide. Albin in Jože pa se spogledata in sta vsa nesrečna.

»Poglej!« vzdihne Lipec ves obupan. »To so dosegli s svojo trmoglavostjo! Tvoj stric jim je prav povedal. Vse je izgubljeno!«

Albin pa je glavo povešal na prsa, gubančil čelo in obletavale so ga bridke misli. Naenkrat pa je glavo dvignil in odločno odvrnil:

»Vse je izgubljeno? Ne, Jože, poguma ne smemo izgubiti. Dokler ne odpotuje, bomo še poskušali in bomo svoje tudi dosegli, boš videl. Samo da bo zdaj dosti težje.«

»Svoje bomo dosegli? Na kakšen način neki?«

»Ne vem. Mnogo bomo molili, kakor nam je rekel stric Štefan, potem pa še naprej držali svoje sklepe — morda jih doslej nismo dosti trdno. Oh, Jože, povej mi...«

»Kaj?«

Mahoma je Veseljak postal ves prepaden, nekaj ga je globoko presunilo. Stisnil je svojemu prijatelju laket:

»Jože! Poslušaj, meni se zdi — da sem vsega tega kriv jaz!«

»Ti? Saj noriš! Ali si ga morda tudi ti poskušal —?«

»To ne, pa vendar sem jaz kriv! Fantom se nisem zadosti upiral in pa — bojim se, da nisem dosti dobro molil!«

»No, veš kaj!«

»Večkrat bi bil lahko izmolil še kakšno zdravamarijo ali pa še nekaj minut ostal v kapeli, pa se mi je vselej preveč mudilo k igri.«

»Beži, beži!« ga zavrne Jože, ki je vedel, da ima prijatelj nekoliko boječo vest. »Imej no pamet! Ali misliš, da je Bog trgovec ali bankar? Ali si morda pozabil, da vidi tvojo dobro voljo v dnu srca?«

Albin pa je še vedno močno povešal glavo. Tedaj ga je Jože prijateljsko stresel za laket.

»Nikar si te stvari ne ženi k srcu! Zopet bomo napeli vse sile, kakor si prej povedal, in videl boš, da nas Bog naposled usliši!«

»Kaj pa, če bodo drugi spet vse pokvarili?«

»Misliš? No, bomo pa še več molili, da s tem popravimo še njihove budalosti. Le pogum! Apostol ne sme nikoli obupati!«

Ze sama beseda »apostol« je Albinu znova vžgala srce in oči.

»Dobro, pa naj bo! Sli bomo spet na delo. Zdaj bom pa najprej poskušal pomiriti Dragota.«

* * *

Ko je mali Držaj, po vsem telesu drhteč, tako robato pokazal Albinu in Jožetu hrbet, se je naslonil na nek steber. V dno srca ga je zadelo bolešno presenečenje in potrlost, ki ju je jasno razbral iz Albinovih oči. Že je obžaloval, da je tako osorno govoril prav s tistim svojim tovarišem, ki ga je cenil više od vseh drugih. Tedaj pa ga v mislih prekine porogljiv glas:

»Ej, ej! Torej sta se nekoliko skavsala z Veseljakom?«

Hitro se obrne in zagleda pred seboj Adolfa Varška, ki je z njim doslej še malokdaj govoril. In res ta tovariš še nikoli ni bil v skupini Gromovih prijateljev. Pač pa se je odločno iztrgal iz vesele tolpe in kljub strogim prepovedim patra Medana prijateljsko družil z družico starejših dijakov, vedno pripravljenih za kakšno nerodnost. Adolf je Veseljaku njegovo priljubljenost grenko zavidal. Pa tudi Albin, sicer do vseh prijazen, Adolfa kar videti ni mogel.

Drago je Adolfa hladno pogledal in ga premeril od nog do glave. Nekaj, pa nisi mogel reči kaj, mu je bilo na Adolfu zoprno. In vendar je bil Adolf na videz kaj prikupen fant: bil je močan, raven, uglajenih kretenj, obraz okrogel, polt gladka; skratka, bil je ves aristokratski. Samo njegove oči so bile nekam potuhnjene, porogljive in zmedene.

»Stavim, da te je Veseljak hotel učiti verouka!«

»Veseljak ne! Drugi!«

»Aha, že apostolsko delujejo! Saj kaj drugega tudi ni bilo pričakovati. Dam ti prijateljski nasvet: tej bandi priliznjencev nikar ne zaupaj! Zalezovali te bodo na vse mogoče načine, samo da se prislinijo prefektu. Kar pripravi se! To so sami hinavci!«

»Samo to hočem, da mi dajo mir!«

»Čemu pa potem siliš mednje? Tepec!«

»Saj odslej ne bom.«

»Pametno. Sicer je pa tudi drugih fantov dosti, ki so dobri tovariši in te s takimi stvarmi ne bodo nadlegovali. Vsi ti svetohlinci hočejo s svojimi molitvami in ponigliavim vedenjem samo eno doseči: prilizniti se! O, jaz že poznam to ostudno bando, saj nisem prvi dan v zavodu!«

Drago je bil tako presenečen, da je Adolfa dolgo gledal, kakor bi sanjal. Tako čisto novo mu je bilo takole govorjenje.

»Torej tudi ti nisi katoličan?«

»Pač! Le da sem jaz pameten. Nisem tak, kakršni so ti prenapeteži, ki svoj nos vtikajo v tuje zadeve. Saj te prav gotovo nikoli ne bi nadlegoval s kako spreobrnitvijo, kakor to dela Gromova banda...«

»Grom me še nikoli ni nadlegoval in tudi ni hinavec!«

»Misliš? Jaz sem pa ravno nasprotnega mnenja, da je še večji hinavec ko drugi, samo toliko zviti je, da se zna prikriti.«

»Ni res!« ugovarja Drago s tolikšnim ognjem, da se sam sebi začudi. »Albin mi še nikoli ničesar ni zakrival. Kar misli, to tudi vselej naravnost pove, ne da bi kaj olepšaval!«

Adolf je takoj začutil, da se je prenaglil in da v tej stvari ne bo uspel. Zato se je takoj spretno umaknil:

»No dobro, verjamem. Morda sem se le zmotil — vsakdo se lahko zmoti. Ker ga pa ti še bolje poznaš, ali mi moreš povedati, zakaj je name jezen? Nikoli mu nisem storil najmanjše krivice in vendar se me ogiblje kakor garjeve ovce. Stavim, da me je nasproti tebi kdaj črnil!«

»Ne, tudi to ni resnično!«

»No, potem je dobro. Toda kadar koli kateri novih z menoj govori, že ga pokliče k sebi in ga pred menoj svari, Bog ve, kaj vse mu natveze! Zakaj tako? Samo zato, ker se boji, da ne bi jaz njegove hinavščine razkril!«

V tem trenutku se prikaže Veseljak, ki je Dragota vsepovsod zaman iskal. Ves vesel se požene proti njemu, saj ga je končno le iztaknil za stebrom! Ko pa ugleda tovariša, ki je z Angležem govoril, se mu čelo zmrača, steče pa še hitreje. Adolf pa se hitro izmuzne, prej pa še Dragotu zašepče:

»Sam se boš prepričal, da se ti nisem lagal.«

Albin je prijatelja kar na celem načel:

»No, bratec, kaj naj pomenijo te muhe?«

»Ne gre za muhe! Premislil sem vso stvar in nikogar iz tvoje bande nočem več videti!«

»Toda, Drago, kakšen zločin pa so zagrešili?«

»Vsi so hinavci, vsi! Gabijo se mi! Prisiliti me hočejo, da postanem katoličan, samo za to, da bi se priliznili patrom! Fej, da jih ni sram!«

Albin je debelo pogledal.

»No, kaj takega! Kje pa si pobral te čenče? Naši fantje — hinavci! Kdo pa ti je to natvezel?«

Naenkrat pa je Albina prešinila slutnja: kaj, ko bi bil to godljo skuhal Varšek, saj se je kar hitro pobral, ko se mu je on približal! Izvedeti mora.

»Mislim, da si sam lahko povem: Varšek nas je obrekel, nihče drug! Že dolgo vem, da me sovraži in tudi nobenega mojih prijateljev ne more! Pazi se, Drago, Varšek je slab tovariš! Če se boš njega držal, te bo daleč pripeljal! Prav gotovo boš od njega imel samo škodo!«

Drago se je zdrznil. Saj to je natančno tisto, kar mu je Varšek napovedal! Torej je le imel prav? Zravna se kakor petelin in ježno odgovori:

»Od kdaj pa si moj svetovalec? In zakaj je Varšek slab tovariš? Ali zato, ker je razkrinkal hinavce?«

»Že spet to ostudno obrekovanje! Drago, ali si ob pamet?«

»Mir hočem imeti, razumeš? Mir! Je čisto odveč, da bi me še naprej zasledoval! Pojdi spet k svojim čednim prijateljem! Kaj je meni storiti, že sam dobro vem!«

»Smešen si, Drago! Greš in se zaneseš na besede enega samega tovariša — in še kakšnega! — ne zaupaš pa vsem ostalim, ki so tisočkrat boljši od njega!«

»To praviš ti! V čem pa so boljši, če smem vprašati? Jaz Varška cenim, da veš! Sicer pa zdaj katoličane že poznam, dobro poznam tiste, ki hodijo k obhajilu! Prav nič boljši niso kakor drugi!«

Veseljaku je kar kri zavrela. Pesti so se mu kar same stiskale, da bi planil na obrekljivca in ga prisilil, da prekliče svojo krivično sodbo, prezir, obrekovanje. Pa vendar se je premagal, čeprav je borba bila silna. Še se mu je glas tresel od nasilne borbe, ko je rekel:

»Vse to je neresnica! Sam hudič ti je navdahnil take misli! Jaz ti lahko mirno prisežem, da fantje postanejo boljši, če hodijo k obhajilu!«

»Čenče! Dokaži!«

»Vsi to priznavajo!«

»Jaz pa ne!«

»Salament! Saj si slep, če tega sam ne vidiš!«

»Ne vidim! Dokaži torej! Dokaži mi, da obhajanci...«
 »Dokažem ti!«
 »Res? Kdaj pa?«
 »Kdaj? Kdaj?«
 »Da, kdaj?«
 »Kdaj? Čakaj... mislim...«
 »No, zdaj sam vidiš! Ne moreš! Saj sem vedel!« se mu posmehuje Drago.
 »No, bo kaj? Kdaj mi podaš prepričljivih dokazov? Ne samo praznih besed, ampak dejanj! Torej kdaj?«
 Veseljak se za hip zbere in v duhu moli iz dna svoje duše. Dokaz se vendar mora najti, moral! Naenkrat se zravna, obraz mu zažari v svetem ognju:
 »Dobro, pa naj bo! Šestega, če ti je prav!«
 Zdaj je pa Drago debelo pogledal:
 »Prav, pa šestega. Ta dan torej mi boš resnično dokazal...«
 »Da so obhajanci najboljši fantje! Velja!«
 Ko je Veseljak o tem svojem razgovoru poročal Lipcu, se je ta živo zanimal za namere svojega prijatelja.
 »No, kaj mu boš pa dokazal šestega?«
 »Ne vem!«
 »Kaj, ne veš? Moraš vendar imeti kak načrt, ne?«
 »Ne, Jože, nobenega nimam,« mu Albin ves skrušen prizna. »Nič ne vem, prav nič.«
 »Saj si mu vendar dal besedo!«
 »Seveda. Ali nimaš morda ti kake misli, kako naj se izmažem, kakšne majcene misli?«
 »No, ta je pa lepa! Zakaj si mu pa dal besedo, nesrečnež, če niti ne veš...«
 Albin pa ga ves resen prekine:
 »Poslušaj me, Jože! Ko me je Drago čisto k zidu pritisnil, mu nisem vedel prav nič odgovoriti. A dobro sem čutil, da ga brez odgovora ne smem pustiti, da bo vse zgubljeno, ako le še za sekundo oklevam. Tedaj pa se mi je zazdelo, kakor da je na dnu srca nekdo zavpil: 'Obljubi vendar! Za šestega!' In tedaj sem mu obljubil. Prišlo je samo po sebi.«
 »Čudno!« se je stresel Jože.
 »Šestega, šestega, zakaj prav ta dan? O! Jože! Zdaj vem! In ti?«
 »Jaz? Niti ne sanja se mi ne!«
 »Res si tepec! Šestega je vendar prvi petek v mesecu!«
 »No, in kaj? Ne vem, zakaj...«
 »Saj to je vendar dan Srca Jezusovega! Videl boš: vse bo šlo po sreči!«

Nadaljevanje povesti prihodnje leto.

Blagor mu, ki čuje ob podbojih mojih duri ...

27. in 28. aprila 1940.

V soboto zvečer — frančiškanska dvorana, akademija bežigradske kongregacije in Lipplov misterij »Mrtvaški ples« — O, razgrnili smo duševno in telesno blaznost naših dni, odkrili bridkost izmučenih duš, zaslišali besedo božjo, ki je blagoslavljal življenje pravičnih in s sedemdesetkrat sedemkratno kaznijo grozila tistim, ki bi zapustili steze božjih zapovedi... Božja kazen je smrt. Starec in otrok, bogastvo in beraštvo, moč in ljubezen, vse mora dajati odgovor pred božjim stolom.

In nedelja...

V cerkvi sv. Cirila in Metoda je g. župnik Finžgar ob asistenci naših gg. katehetov sprejel v varstvo Marije srednice vseh milosti 70 dijakov bežigradske gimnazije, bratov v ljubezni do Marije in do

ljudi, 70 novih stebrov v svetišču našega Boga. Vsako leto nas je več, vsako leto smo močnejši in boljše. Želimo biti kakor gotsko kipenje, polni navdušenja, molitve in pesmi in veselja... Veliko je polje in rastlinstvo cvetje poganja; glejte, potrebno je rahlo brnenje žuželk, ki na svojih telesih prenašajo rast in moč dozoritve. Človek brez božje misli je kakor cvetlica brez cvetnega prahu: njena plodnica bo ostala prazna in izginila bo brez sledu. Ne smemo pustiti praznih vseh teh mladih dlani, ki se v zaupanju in negotovosti, v strahu in veselju prožijo kakor pijače žejni kelihi proti nebu. Dejmo slepim videti, podprimo hrome, posodimo svoj glas gluhi, svoj smeh čemer-nim, svojo vero nevernim, ljubezen sovražnim, mir prepirljivim, blagoslov preklinjajočim... Poslušajte, bratje in sestre, saj smo ljudje in božji otroci, otroci Marijini...

Kongreganist kongregacije bežigradske gimnazije.

P o s v e t u

Kardinalski zbor šteje 57 kardinalov. Ruskim vojnim ujetnikom so na Finskem dali v roke sv. pismo. »Dajmo jim priliko, da berejo božjo besedo, katere doma nimajo,« je utemeljil načelnik taborišča vojnih ujetnikov namen finske vlade.

Največja proslava presv. Evharistije v misijskih deželah je bila meseca februarja na Novi Zelandiji v mestu Wellingtonu, kjer se je zbralo do 150.000 vernikov.

V Beauraingu v Belgiji se je pred šestimi leti začela nova Marijina božja pot. Letos so poromali tja tudi belgijski cigani. Prinesli so Mariji zlato krono v dar. Iz čigavega zlata, tega seveda poročilo ne pove.

Znamenite pasijonske igre v Oberammergau na Bavarskem so bile za ves čas in še eno leto po vojni odpovedane.

Po zasedbi Lwowa so boljševiki sklicali vodilne meščane v stolnico, kjer so izobesili nad velikim oltarjem sovjetsko zastavo. Poveljnik Geza Weinberger je razglasil s prižnice, da je odslej prepovedano hoditi v cerkev.

V Maginotovi črti je tudi veliko število francoskih bogoslovcev. Štirje so doslej že dovršili bogoslovne nauke. Bili so posvečeni v teh modernih katakombah, kjer so opravili tudi svojo novo mašo.

Po poročilu tednika »New World« je čikaška nadškofija v minulem letu zbrala za misijone 14 milijonov dinarjev, za škofijske dobrodelne ustanove pa 62 milijonov dinarjev.

Španski škofje so sporočili svetu, da je bilo med državljansko vojno porušenih 22.000 cerkva. Prosili so za pomoč. Madžarski katoličani so darovali obubožanim španskim cerkvam 100 kelihov.

V Hankowu na Kitajskem razdele misijonarji revežem vsak dan 400 vreč riža. Pomagata jim Rdeči križ in vlada.

V Kanadi se je že 6000 žena pridružilo gibanju, ki se bori proti nenravni modi.

V Carigradu so priredili Turki veliko spominsko svečanost ob smrti kardinala Dolcija, ki je bil med minulo svetovno vojno papeški nuncij v Turčiji; lajšal je bedo vsem trpečim.

Družba za širjenje vere je razdelila 1939 misijonom po vsem svetu 44.523.000 lir, t. j. okrog 100 milijonov dinarjev.

Konec januarja 1940 se je posvetil katoliški Egipet Materi božji v najstarejši Marijini cerkvi v Kairu.

Izvedenci pravijo, da sedanja vojna požre dnevno 100 milijonov dolarjev.

Papežev državni tajnik kardinal Maglione se je kot zastopnik Pija XII. udeležil pogreba nedavno umrlega bivšega švicarskega predsednika Motta.

700-letnico svojega prihoda v Albanijo bodo letos praznovali frančiškani.

Nedavno je bil v škofa posvečen dr. Matej Beović, Dalmatinec po rodu. Njegova škofija obsega vso južno Avstralijo.

Slovenci v Argentini so proslavili mednarodni kongres Kristusa Kralja v nedeljo, 30. julija 1939 s slovesno sv. mašo v baziliki sv. Jožefa v Buenos Airesu.

Z a s m e h

Pri vrtnarskem društvu je predavatelj takole končal:

»Preden končam svoje predavanje, vam še enkrat toplo položim na srce goveji gnoj, brez katerega ne bi smel biti noben vrtnar.«

Prišel je profesor fizike v petek opoldne iz šole. Soproga mu je pripravila na mizo kosilo.

»Kaj si skuhala?« je vprašal.

»Lečo!« je dejala.

»Kakšno: konveksno ali konkavno?«

Urednikova listnica

Marija K., Kranj. — Sicer nejasno, premalo utemeljeno, vendar bomo prihranili za drugo leto in morda nekoliko popravljeno priobčili.

Vsem drugim. — Potrpite do drugega leta. Hvala!

Z. P. — Najlepše se Vam zahvaljujem za odgovor na našo oceno »Slovenske nacionalne čitanke«, zlasti ker je miren in stvaren, ni pa vsekoli pravilen v izvajanjih tako, da prav za prav v bistvu ni ovrgel prav nobene izmed naših trditev. Ker je v bistvu samo pojasnjevanje pisanja v Čitanki, že s tem potrjuje našo glavno trditev, da Čitanka ni pisana popolno in povsem stvarno. F. J.

LISTNICA UPRAVE

Uprava se vsem poverjenikom lepo zahvaljuje za veliko delo. — Pošljite hitro preostalo naročnino. — »Našo zvezdo« dajte vezati. Imeli boste lepo knjigo trajne vrednosti. — Mislite na to, da boste takoj v začetku leta znova naročili. »Našo zvezdo« in Kongregacijski koledarček.

»Naša Zvezda« izhaja dvakrat v mesecu. Cena za dijake 10 din, za druge 15 din letno. Izdajatelj in odgovorni urednik dr. Tomaž Klinar. Uprava: Streliška ulica št. 12/II. Uredništvo: Costova 7, Ljubljana. Tiska Jugoslov. tiskarna v Ljubljani (Jože Kramarič).

Pisarna Marijinih družb

Ljubljana, Streliška ulica 12-II (Ljudski dom)

ima v zalogi

značke, svetinje in svetinjice, trakove, diplome (sprejemnice), podobice, pravila, kongregacijske knjižice in vse tiskovine za dijaške in druge kongregacije

Za prireditve nudi igre

za fante (Henri Gheon, Mašna strežnika iz Santarema; Blondel von Rosenhag, Vitez naše ljube Gospe), za deklice (M. Elizabeta, O. S. U., Pod vplivom presv. Evharistije; Otroci Marijinega vrta) in za dekleta (A. Floris, Marija iz Magdale; Sandro Cassone, Rdeči površnik; M. Fels, Izvoljena Devica)

Pisarna je odprta vsak delavnik od 10 do 12 dop. in od 5 do 6 pop.
Tu se naročata tudi Naša Zvezda in kongregacijski dijaški koledarček

Najugodnejše kupite

v s e

**šolske,
pisarniške
potrebščine in
devocionalije**

(slike, kipe, podobice,
molitvenike itd.)

pri tvrdki

A. SFILIGOJ

Ljubljana, Frančiškanska ul. 1

Vsak dijak-
kongreganist
naroči in čitaj
svoje glasilo

„Naša Zvezda“

Plačaj naroč-
nino za vse
leto naprej!

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registrovana zadruga
z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta 6
(v lastni palači)

obrestuje hranilne
vloge po najugod-
nejši obrestni meri

NOVE VLOGE
vsak čas razpoložljive,
obrestuje po 3%

Šolske potrebščine

zvezke, papir, peresa,
ravnala in šestila, bar-
vice, črnila, svinčnike,
nalivna peresa itd. itd.

Šolske knjige

redne in pomožne,
leposlovje slovensko in
drugih literatur, slo-
varje, zemljevide, spise
o športu itd. itd.

si izberite v nakup pri

NOVI ZALOŽBI

LJUBLJANA, Kongresni trg 19

VSE ŠOLSKE POTREBŠČINE

za vse šole nudi v veliki
izbiri po nizkih cenah

knjigarna Mohorjeve tiskarne

CELJE:
Prešernova 17
LJUBLJANA:
Miklošičeva 19

Vsak dijak dobi brezplačno seznam knjig Družbe
sv. Mohorja, v katerem so omenjene tudi šolske in
pomožne učne knjige. Posebej opozarjamo na ceneno
knjižno zbirko »Cvetje iz domačih in tujih logov«

P R I S T O P A J T E K

**Prvemu delavskemu
k o n s u m n e m u
društvu v Ljubljani**

**IN KUPUJTE PRI NJEM IN
PRI NJEGOVIM PODRUŽNICAM!**

Kruh in slaščice

kupujte v parni pe-
karni in slaščičarni

DOLINAR FRANC

LJUBLJANA

Pred škofijo šte. 11
Poljanska cesta št. 19